

PĚTILÍSTEK

metodický list

Anotace

Pětilístek je metodou z kritického myšlení, s jejíž pomocí žáci zachytí krátký příběh pamětníka, který poté mohou rozvést do vyprávění.

Cílová skupina

Žáci 4. a 5. tříd ZŠ

Vzdělávací cíle

- Žáci vyberu příběh ze života pamětníka pracují s metodou pětilísteku.
- Žáci formulují příběh použitím metody pětilísteku.
- Žáci píší vyprávění.

Kompetence

Komunikace v mateřském jazyce, kulturní povědomí a vyjádření, kreativita

Časová dotace

45 minut

Pomůcky

Psací potřeby, papír, popř. fotografie pamětníka

Postup

Domácí příprava před aktivitou: Žáci mají za úkol vyzpovídat pamětníka a zjistit nějaký krátký příběh či historiku z jeho života.

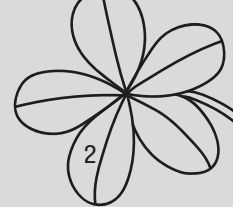
Evokace

Nejprve žákům představíme metodu pětilísteku. Pětilístek je jednoduchá pětiřádková aktivita z kritického myšlení, která po pisateli vyžaduje, aby shrnul nějaké téma, názor nebo svůj postoj do slov/výrazů, které vystihují (popisují) daný námět co nejuvýstižněji. Každý žák tvoří pětilístek sám podle sebe, a nehodnotí se, co je a co není tzv. špatně – cílem je umožnit žákovi vyjádřit touto formou vybraný pamětnický příběh či historiku a vztáhnout se k němu.

Uvědomění

Rozdáme žákům pracovní list a jednotlivé kroky při tvorbě pětilísteku. Můžeme je také napsat na tabuli. Nyní žáky necháme tvořit.

PĚTILÍSTEK

metodický list

Schéma pětilístku

1. První řádek tvoří jednoslovné téma, námět, název (obvykle podstatné jméno).
2. Druhý řádek obsahuje dvouslovný popis námětu, jeho podstatných vlastností, jak je vidí pisatel (odpověď na otázku, jaký je námět). V tomto případě se jedná zpravidla o dvě přídavná jména.
3. Třetí řádek je sestaven ze tří slov vyjadřujících dějovou složku námětu – co téma dělá nebo co se s ním děje. Použijeme tři slovesa.
4. Čtvrtý řádek představuje věta o čtyřech slovech vztahující se k námětu. Sloveso může chybět.
5. Poslední řádek uvádí jednoslovné synonymum, které rekapituluje, opětně formuluje podstatu námětu. Nemusí jít o podstatné jméno.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

Reflexe

Nakonec necháme žáky přečíst pětilístky – nejprve ve dvojici, a poté můžeme několik prací představit před třídou. Ptáme se, proč žáci zvolili tu či onu formulaci, nebo je můžeme nechat říci jen slovo na posledním řádku – synonymum. Sdílení pětilístků nezabere příliš času a dává zajímavé srovnání, co bylo pro jednotlivce i pro celou třídu v tématu pamětnických příběhů důležité. Vyplněné pracovní listy můžeme vystavit a také mohou být součástí lapbooku, který žáci tvoří na závěr projektu.

Hotové pětilístky si můžeme poté vystavit ve třídě, žáci, kteří chtějí, je mohou i např. ilustrovat. Hodí se samozřejmě také do lapbooku, který budou žáci v závěru programu tvořit. Následovat může vyprávění, které žáci na základě svých pětilístků napíší.

